

БІБЛІОТЕКА
НАУКОВОГО ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА.

8177

06 8177

АРХАНГІЛЬСЬКИЙ ВІСНИК

МІСЯЧНИК ПОСВЯЧЕНИЙ МУЗИЦІ І ШТУЦІ

ЗМІСТ:

ВІД РЕДАКЦІЇ.

НА ВАЖЛИВИЙ:

Два реформатори церковного співу

ДОМЕТ-ЛЮДКЕВИЧ:

Напіс видавництва і музикалі за

встановлення (1900-1905).

СТЕПАН ЧАРНЕЛЬСЬКИЙ:

Sonata appassionata.

ДВІ РОБОТИ.

ІВАН ТРУШ:

Відновлене ягайлонської каплиці
на Вавелі, (з двома ілюстраціями).

ІВАН ТРУШ:

Артистичний орнамент окладини.

ОГЛЯД

музичний, театральний і штук пла-
стичних.

Артистичні додатки в нотах

і ілюстраціях.

видає:

«Союз співачких і музичних товариств у Львові».

ВІСНИК. 1. За січень 1905. ЗОШИТ. I.

Бібліотечка тов. ім. Шевченка

7 (052)

ВИСШИЙ ІНСТИТУТ МУЗИЧНИЙ

[під управою

„Союза співачких і музичних Товариств“

у Львові ул. Вірменська ч. 2.

руська консерваторія для всіх діляч музичних
приймає учеників і учениць на науку теорії музики і композиції, гри на фортеп'яні, співу хорального, сольового, гри на скрипці, віолончелі і прочих інструментах.

Директор: Н. Вахнянин, вчить теорії музики, історії музики і гармонії.

Професори: М. Криницька (фортеп'я), О. Ясеницька (фортеп'я, спів сольовий), Д. Шухевичівна (фортеп'я), О. Прокепівна (фортеп'я), І. Іалль (композиція), О. Бережницький (скрипка, альтівка).

Секретар: М. Волошин.

Оплата шкільна: від 75 до 240 Корон річно залежно від предмету і курсу; вписове одноразово 4 Корони.

Години урядові канцелярії Інститута щоденно з винятком неділя і руських свят від 10.—12. год. перед полуднем.

РОДИМЦІ! Підпирайте одиноку руську інституцію музичну!

Ф. VIII
A-863

АРТИСТИЧНИЙ ВІСНИК

МІСЯЧНИК ПОСВЯЧЕНИЙ
МУЗИЦІ І ШТУЦІ.

Річник I. за січень 1905. Зшит 1.

Від Редакції.

Втвердім пересвідченню, що кожний свідомий, інтелігентний Русин живо відчуває конечну потребу періодичної часописи, котраби занимала ся справами штуки, а іменно музики, малярства, різьбарства, штуки драматичної і з ними споріднених всіляких артистичних відтінків і про них ширший русько-український загал інформувала, — приступає видавнича спілка, зложена по при „Союзі співацьких і музичних товариств у Львові“ до видавання „Артистичного Вісника, місячника посвяченого музиці і штуці“.

Редакция „Артистичного Вісника“ буде старати ся, щоби „Артистичний Вісник“ став своїм змістом і формою пожаданим органом всіх інтелігентних Русинів, всіх русько-українських товариств музичних, всіх артистів так музиків як і малярів, різьбарів і артистів драматичних, одним словом всіх, кого лиш крихітку обходить сучасний рух в артистичнім світі та хто про всякі нові здобудки та течії на артистичнім поли духа людського так у нас на Руси-Україні, як і в загалі в культурнім світі хоче інформувати ся;

щоби „Артистичний Вісник“, яко посередний орган „Союза співацьких і музичних товариств“ став справді сполучником межи „Союзом“, співацькими і музичними товариствами, а поодинокими музиками артистами і композиторами та щоби він розвинув і піддержував дружність межи всіми боянськими товариствами, заохочував до більших зносин між ними, був живчи-

ком діяльності і статистичного стану так „Союза“ як і всіх поодиноких „Боянів“ та щоби був головним звеном в розвою нашої музики;

щоби ширшу публіку як і в загалі цілу нашу суспільність познакомляв зі станом штук плястичних так на Руси-Україні, як про стан штук красних на ширшім світі;

щоби відповідними фаховими і популярними статями вплинув на видосконалене нашої трупи театральної, як не менше на вироблене та поглиблене артистичного смаку у самої театральної і концертної публіки.

В тій цілі буде редакція „Артистичного Вістника“:

поміщати поучаючі і приступно оброблені фахові розправи і статі з музики, малярства, різьбарства, театру (опери і драми) і в загалі з штук красних, а крім того долучуваними до кожного числа артистично виконаними ілюстраціями і музичними додатками причиняти ся до розбудження і заспокоювання артистичного смаку;

подавати критичні розбори і рецензії нових і давніших питомих музичних як і других творів штук красних, дальше: рецензії з концертів і продукцій співачьких, вистав образів, вистав театральних і т. п.;

подавати всякі справоздання від віділів: „Союза“, поодиноких „Боянів“, „Товариства Рускої штуки“ і взагалі з всякого артистичного руху і культурного життя на Руси-Україні;

заміщуванем коротких, але характеристичних житєписей своїх діячів на поли штук красних (музики, малярства, штук плястичних, драматургії і т. п.) подавати материял до історії укр.-руської штуки, а подаючи рівночасно звістки і про чужих мистців штуки та їх епохальні твори побуджати та заохочувати своїх до наслідуюваня і праці.

Для доброго перегляду і прозорости буде наш місячник поділений на два головні відділи: перший обнимати ме статі, що відносити муть ся до музики і споріднених штук красних, (танцю, міміки, штуки драматичної) другий статі з обсягу штук плястичних.

Така єсть програма видавництва „Артистичного Вістника“, котру буде можна евентуально розширити і побільшити, відпо-

відно до бажань загалу, в міру впливаючої предплати, та напливаючих праць письмених і додатків так музичних як і артистичних.

Редакція надіє ся, що всякий інтелігентний Русин-Українець не поскупить на предплату нашого місячника, щоби добірним, артистичним виданєм бодай повеличати ся перед чужими, а всякий артист музик і маляр, у кого лиш снага и охота до пера, чи кісти, забере ся до роботи, щоби, заповнити ріжнородним, а інтересуючим материялом стовищі місячника, та вчинити его справді пожаданим органом всіх любителів музики і штуки.

Тому видаючи се перше число „*Артистичного Вістника*“ кличемо сьміло великий клич:

„*На прою без ляку і зневіри!*“ без ляку о нашу будуччину, без зневіри в власні сили!

Редакція.

Два реформатори церковного сьпіву.

Нема сумніву, що в родині європейських композиторів на поли церковної музики наш *Дмитро Степанович Бортнянський* займає одно з передних місць. Не буде се також пуста чваньба, наколи скажемо, що чим був *Палестрина* (1514—1594) для музики в латинській церкві, тим став і остає Дм. Бортнянський (1751—1825) для хорального сьпіву в східній церкві, як православній, так і уніятській. Сих двох мужів можна поставити біля себе і узнати їх *реформаторами* церковного сьпіву в обох церквах. — Паралелю сю піддержимо історичними фактами.

В латинській церкві вдомашнив ся з кінцем IV. віку антифонний одноголосний сьпів *Амвросиянський*, заснований на чотирох первісних грецьких скалях, о простій мелодії, похорий на речітатив.

Під кінець IV. віку, коли вимоги богослуженя зросли, доповнив і управильнив церковний сьпів папа *Григорій Великий* (591—604). *Антифонар* Григория В. був збіркою не лише давнійших, в західній церкві уживаних славословій, псалмів та імнів, а містив в собі і нові або справлені давнійші напиви церковні, уложені на осьмох так званих Григо-

риянських скалах, о ширшій мелодії, приміненій до силабічного, рівного ритму сьвящених текстів.

Хоч Григорій В. і єго наслідники розширили напіви Антіфонара по цілім християнськім заході, то з віками, по причині недостаточної по-

Григорій В.

тації григориянських мелодий посредством т. зв. *невм*, а відтак з розвитком многоголосного укладу сих мелодий та через введення в літургічні напіви сьвітських мелодий, гармонізованих до переситу школою Нідерландських контрапунктистів, — *обезображено* церковну музику до тої сте-

пені, що *Тридентський Собор* (1545—1563) мало-що не видав засуду смер-ти на т. з. „*фігуральний*“ спів (уживаний в тім часі по латинських церк-вах, з приводу, що сей многоголосний спів затемнював богослужбні тексти) а намірив завернути до давнього, хоч і одноголосного але пова-жного стилю Григориянського, в котрім слова молитви виступали на пер-ше місце.¹⁾

Перед сею катастрофою, що грозила многоголосному церковному співови, а тим самим і розвоєви музики взагалі, зберіг музику гениаль-ний *Палестрина*. Їм у, за старанем іменно кардинала Віттельсгофського, поручено скомпонувати мессу, котра би відповідала повазі і цілі бого-служення. Палестрина вивязав ся з сеї задачі знаменито. Він уложив три шестиголосні месси, з котрих іменно третя (на два баси, два тенори, со-пран і альт) простотою і красою стилю заповонила душі конгрегації кардиналів до тої міри, що члени її одноголосно супротивили ся намі-рам Собора і сим чином спасли многоголосний церковний спів (а *capella*) від тяжкого удару. В слід за тим одержав стиль Палестрини право го-рожанства в римській церкві і вивів музику взагалі на битий шлях в дальшій її розвоє.

А як розвивав ся церковний, богослужбний спів у *східній церкві*, іменно нашої, *руської*? Він перейшов подібні фази в розвоє своїм, що і на заході.

З християнством загостила на Русь церковна музика в тій формі, яка витворила ся в християнській *Византиї* трудами Івана Золотоусто-го, Анатолія, патріярха царгородського (449—458) сучасного сладкопівця Романа, Івана Дамаскина та Косми Дамюньського (в першій половині VIII. віку). Була она рівнож антифонною (двокрилосною), заснованою на 8. грецьких ладах, простою що до мелодії, яка не закривала слів у лі-тургічних текстах і одноголосною.

¹⁾ Амврозиянський спів єсть одною з найзагадочніших глав історії му-зики, бо о нім майже нічого позитивного невідомо хіба, що був то антифонний грече-ський спосіб співання. Історично відрізняє ся від амврозиянського — григорян-ський спосіб співання, та ніхто добре не знає, в чім лежить властива різниця межі тими двома способами; байка, що амврозиянський спів був більше ритмічно ожи-влений а григориянський визначав ся поважним движенням в рівно протяжних (що до часу) нотах, єсть великим хронологічним блудом, бо *Cantus planus* (в рівно протя-жних нотах у всіх голосах — на взір німецьких лютеранських хоралів) міг бути введе-ним в григориянський спів що й по з появленем ся мензуральної музики, як се багато середньовічних письменників засвідчає. І сам антифонний спів, що становить властиву складову часть григориянського Антифонара єсть певно амврозиянського похо-дження. Властивоїж різниці межі обома способами нема; ту ходить лиш о ту реформу, яку зарядив Григорій в справі вже істнуючого ритуального співу, та о помножене ла-дів, в котрих укладано антифонні пісні та співу алузю з їх „юбіляціями“. Про рі-зницю ту заговорено доперва від 12. віка, коли то григориянський спів — сказати би — скамінів в одностайности рівно протяжних тонів. — Дом.

Чим був *антифонар* Григорія Вел. для західної церкви, тим був т. зв. „*Осьмогласник*“ Івана Дамаскина для грецької церкви, згідно відтак для церкви руської. Розуміє ся, що Київ, як спільне місце великих князів руських став осередком розвою грецько-славянського, а відтак виключно славянського церковного співу. Звідси, в міру розросту християнства, понесли ся грецько-славянські напіви (мелодії) в Великий Новгород, а з часом по землях підвластних руських князів. Нотація напівів довершала ся посредством *знамен* або *крюків*, яких учило ся все духовенство враз з причетниками і дітьми по церковних школах.

Часи великого погрому Руси через *Моголів* не коньче сприяли чистоті, не то вже розвоєви церковного співу, так, що з кінцем XV. віку можна було замічати повсюди значний єго занепад, як по причині недостатку умних протопсалтів чи дидакалів, так і задля незнання або різнородного відчитування знамен, писаних понад сьвященими текстами. Доперва *унія з Римом*, (1596) розбудила у православних, іменно з церковних братств більшу ревність до плекання богослужбного співу, а то з антагонізму до мусикийських орґанів, в котрих дехто з вірних почав любовати ся. Київ ставув опять на чолі обнови церковних напівів, впровадив пятилінейну нотну систему замість знамен і став з всяким жаром управляти церковний спів вже в чотиреголоснім укладі, хоч ще придержував ся ірмодіоїйних мелодий як *cantus firmus*-а.²⁾ О скільки обновлений спів заповняв душі вірних, про се сьвідчить найкрасше реляція Гербівія (з другої половини XVII. віку), що вислухавши літургію в софійськім храмі, звеличав великоліпність нашого богослуження словами: „Мені здало ся, будьто я опинив ся в Єрусалимі і бачу образ і духа першої християнської церкви і прослезив ся я та по приміру св. Амвросія і Августина похвалив я Сина Божого словами: „*новні суть небеса і земля величєства Твоєї слави*“. Гербіній подивляв „*чистоту гармонії в чотиреголосних артистичних укладах*“ і на тій основі дав первенство нашому богослужєву перед західним.

По *політичній унії* Гетьманської України-Руси з Москвою осередок розвою церковного співу переносить ся звільна в *Москву*. Туди на поклик Алексія Михайловича і єго наслідників переносять ся з України знаменитші знатоки хорального церковного співу враз з умними співачками. Однакож небавом, під впливом деяких *польсько-руських*, а відтак за часів Петра В., Катерини II. і Єлисавети, під впливом *італійських* маєстрів, *обезобразила* ся церковна музика, іменно в самій Москві на стілько, що т. зв. Сьвятійший Синод (подібно як Собор в Триденті) підняв

²⁾ Cantus-спів, мелодія а від того і голос, в котрім спочивала мелодія, ще у контрапунктистів 15—16 віка тенор, відтак пізнійше сопран. Той тенор співав звичайно тему, вьату в григоріанських напівів (*cantus planus*) а коли до теми сеї, званої *cantus firmus* прочі голоси порушали ся в подвижнім контрапункті, тогди повставав *cantus figuratus*, по нашому *фігуральний* спів. —

був вже гадку, виключити з богослуження т. зв. „партесний“ (itio in partes) „фігуральний“ сьпів, а вернути до старих ірмольофонних напівів.³⁾

В сій критичній хвилі являє ся наш Дмитро Бортнянський в ролі Палестрини, се є: *реформатора* церковного многоголосного сьпіву. Уроженець колишнього гетьманського стільного міста Глухова (родив ся 1751) взятий в 7. році життя задля хорошого голосу до церковного придворного хору в Москві, був Бортнянський за призволом цариці Єлисавети висланий на науку музики в Венецію (1768), де в соборі св. Марка заправляв хором маестро Іалуппі, навістив відтак для дальших студій Больовію, Фіренцу, Рим та Неаполь, а по повороті в Москву (1779 р.) приняв ся яко „композитор“, а від 1795 р. яко „управитель“ придворної царської капелі за реформу церковного сьпіву.

Як широкою була діяльність Бортнянського на тім полі, се нам достаточо звісне. Успіх був. Хоральні композиції Бортнянського одобрив майже в цілости Синод, а з Росії понесли ся відтак твори Бортнянського і на нашу Русь. Своім поважним стилем, багатим в мелодию, видвигнув ся Бортнянський не лише понад численних своїх предтечів на ниві церковної музики, але не дав себе доси перестигнути і поважним епіонам, ні Ілінці, ні Потулови, ні Чайківському.⁴⁾

³⁾ Партесний сьпів — зове ся сьпів хору, розділеного на голоси (на части — partes). Назва та явила ся в полуднево руських брацьких хорах в XVII. віку. Ті брацькі хори устроювали ся після взорців западних хорів та ділили ся по часто на 4, 6 а навіть 8 голосів, з котрих кождий виповняв свою партію. Так отже виходить, що партесний сьпів тотожний з многоголосним, гармонічним. З початку парт. сьпів був в північній Росії лиш в виді „строчного піння“, несовершенного під виглядом гармонії і доперва в XVIII в. під впливом полуднево руських переселенців і чужосторонних композиторів, партесний сьпів одержав вид правильної партитури, уложеної після гармонічних законів западної музики. З того часу зачала ся в історії російського церковного сьпіву епоха „партесного“ сьпіву, триваючого і до нині. Назва ся єсть виключна для церковного сьпіву. Дом.

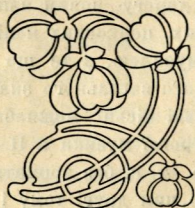
⁴⁾ Крім Потулова, (що був більше теоретиком і прехорошим знатоком строгого стилю западної церковної музики, а вже далеко менше щасливий яко мистець, і не мав тої сили таланту, яка промощує дорогу новим напрямом в штуці, котрий виключно працював над переложеннями древних церковних напівів, ні Ілінка, ні Чайковський не занимали ся серйозно церковною музикою, а те що робили на полі реформи, то були хіба вступні роботи і то без великого загального значіння для церковного сьпіву. Ілінка подав лиш гадку, що церковні руські піснї можнаби гармонізувати диятонічним способом на лад западної церковної строгої музики а П. Чайківський, хоч писав свої переложення в так званім строгім стилі, т. є. без хроматизму і диссонансів, однак відносить ся до мелодії з більшою свободою, чим другі тому і в гармонізації єго подибує ся часто не переложення а перерібки. Тому то і не диво, що Бортнянський стоїть і то в своїх концертах справді одинокий, визначаючи ся і ніжною до слова підходящою мелодією і прехорошим укладом композиційним. Жаль лиш, що ті концерти до нашого церковного Богослуження, (Літургії, Вечерні, Утрені і др.) не стоять в жадній звязи та придатні хіба до пописів в духовних концертах. Колиби нам нині шукати звірця до праці

Розбирати критично твори Бортнянського ми не беремо ся. Натомість позволимо собі навести на сім місці суд про діяльність Бортнянського, виповіджений наслідником его в придворній капелі Алексія Федоровича Львова (1799—1870): „Всі музикальні твори Бортнянського — каже він — дуже вірно зображують слова і духа молитви; при зображенню молитвенних слів на гармонійнім язиці уникав Бортнянський таких зложень акордів, котрі крім різнообразної звучности, нічого більше не виповідають та є написані і винайдені хіба на те, щоби показати порожню учевість композитора (в тім іменно заключає ся шкідливість італійського впливу на сьпів церковний); ні одної фути не перевів він у своїх переложеннях сьвячених пісень, а за тим і не розсївав ніколи молячого ся нікими звуками, та не перекладав бездушного насолоджувания уха над насолоджуванєм серця, уважаючого на вимовну пісню. Бортнянський зливає хор в одно пануюче чутє в одну верховодячу мисль і хоча передає свої почування то одним то другим голосом (в солях), то пісню свою закінчує загальним однодушєм в молитві“.

Не менше підхлібна гадка Берліоса про Бортнянського: „Твори его — пише він — переняті релігійним чутєм, є в них часто також рід певного містицизму, що то слухаючого вправляє в глибокий захват; всі они вказують на рідкий досєвід і вправу в ґрупованю і уложеню вокальних мас, чудове розумінє нюансованія і викінчення, повнозвучну гармонію, а що найбільше задивляє, то неімовірна свобода в укладї голосів, маловажає „високоуважаємих“ на той час правил так через его попередників як і сучасних, а іменнож Італїанів, хоч і сам Бортнянський був їх учеником“.

Так отже і про Дмитра Степановича Бортнянського даєть ся те сказати що і про Палестрину, що (хоча в своїх концертах підпадав він все ще під вплив Італїанців) заслуги его дуже великі, бо він перший став очищати богослужібний церковний сьпів від чужого впливу, а по его сьлїдах пішли доперва всі слїдуючі композитори і поставили нині в Росії церковний сьпів на самій вижнї так внутрішньої досконалости, як і внішньої форми.

Н. Вахнянин.

на поли церковної музики, то по при високій вартости Бортнянського треба би нам брати твори пок. Григорія Федоровича Львовського. (См. Альманах Музичного календаря за 1904—1905 рік.)

Дом.

Наші видавництва і музикалії

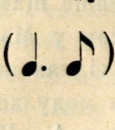
за останні літа (1900—1905).

Тому, що у нас в посліднім десятку літ збільшила ся потреба музичних видавництв і дійсно появило ся декільки принагідних і систематичних музичних збірок, яким недоставало зовсім хоч як так фахової критичної оцінки, — постановили ми таки зараз в першім числі нашого місячника розпочати хочби загальний короткий огляд усіх наших звісних та надісланих до редакції музикалії і видавництв за останніх кілька літ, — в пересвідчення, що така критика, в якій піднесе ся хоч ще не основно а всеж з фахового боку загальні потреби, хиби і добрі сторони нашого видавничо-музичного руху вплине корисно на його розвій і не тільки збільшить його попит і потребу, але також заострить смак і поглибить усі напрями нашого музикального життя.

— „Наші звуки“ видання Товариства гімн. Сокіл у Львові відзначають ся великою різнородністю в виборі материялу. В трох дотепер появивших ся випусках заміщено 10 квартетів на хори мужескі між тими один навіть з супроводом фортепяновим (Д. Січинського — **Над гори до хмар**) а два більші своїм об'ємом (Вахнянина — **Наша жизнь** і Воробкевича — **Збудилась Русь**).

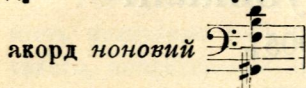
Хотяй видавництво се у нас не новина музична, а всеж годить ся про него де що більше сказати, а то тим паче, що оно нині переняло на себе задачу пособлювати хорам мужеским в їх розвою по при майже вже вичерпанім „Кобзарю“, вид. 1885 р. питомцями у Львові під ред. А. Вахнянина і о. Бажанського і „Бояні“ о. Матюка. — Як із нотованя зошитів на 1., 2., 3., випуск виходить, тов. Сокіл має непохитне намірене видавати цілий ряд хорів мужеских (а може на будуче подекуда і мішаних) та робить всякі заходи, щоби видане було інтересне для співаків; чи ему се дотепер удало ся, розглянемо — побачимо.

— Що Вербицький нині не може нічого нового написати, то зовсім понятно, бо і годї від небіщика того вимагати; пожаданим однак булоби, щоби Редакція „*Наших Звуків*“ з більшим пієтизмом відносила ся до Небіщика та не змінjala в „**Ще не вмерла**“ ритміки в словах „усьміхне ся“

і „як роса на“ чвертки з точкою в складї „не“ і „як“ (♩. ♩) на чвертки! (♩. ♩)

Єслиж Вербицький в своїй композиції написав в другім і шестім такті з початку, а відтак і при кінці в рефрені при переходї з C-dur до A-moll через E лиш акорд сентімовий то уважати треба за

дуже великий блуд, коли в „Звуках“ подибує ся в тім самім місці

Воно то правда легше йти баритонові в сексті до першого тенора з чого повстає хід через *f*, місто *e*, але задача *нонового акорду* і его значінє зовсім инакше, чим *сентімового*! а надто аксейом: або Вербицький знав, що писав, тогди треба мати перед композитором пошанівок (у нас на жаль ще зовсім нема того почутя виробленого для авторів !!!) або Вербицький — недоук, тогди з ним „в дубину“ але не в „*Наші Звуки*“.

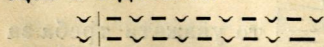
— За те „Згадку“ з виїмкою друкарського блуду в посліднім такті (в Баритоні місто *a* — *g*) видано зовсім коректно.

Та не винувати нам дуже і Редакцію „*Наших Звуків*“ за евентуальні довільні зміни, коли і самі композитори, подаючи свої давні осьпівані композиції до „*Наших Звуків*“ позмінjali їх самі прямо до непізнання!

— Правда, через ті мелодичні і гармонічні зміни і композиції д. Вахнянина подекуди зисккали, та гармонічно що до вартости поглибили ся, хочь годі деякі зміни чимбудь виправдати і то тим більше, коли композитор, поправляючи композицію, і самого поета не пощадив. В „*Кобзарі*“: „снів о весні“ — в „*Звуках*“: о щастю“ — в давнім виданю „*музикальної бібліотеки*“: „ні гробьбов, страхом ні мечём“ в „*Звуках*“: „ні гробьбою страхом мечём“ і т. д.“. Як початок „У сні я снів“ в першім виданю в „*Кобзарі*“ (чотири перших тактів) був незвичайно гармонічно простий, а при тім в ритмічнім оповіданю такий милий і ревний, то в новій перерібці вийшов він більше зложений, штучний, от хочби на слові „о маю“; за те в словах „осталось лиш терне і жаль“ і в окінченю нова концепція щасливійша від давньої. Коли приглянути ся *радикальній* реконструкції композиції „*Наша жизнь*“, то композиція вийшла зовсім новою і справді корисно булоби, колиб автор подав на примірах причини і основи переведених змін.

— Воробкевича „*Збудилась Русь*“ належить може до найбільше співних, хоч дуже простих укладом его хорів.

— Що Ярославенка „*Марш соколів*“ так скоро прийняв ся, се вже лежить в самій натурі композиції з вічно в їй звучачою ясною домінантою. За теж менше щасливо випав „*Гимн сокільський*“ з своїм досить великим розмахом у *Maestoso* (хоч гармонізація трох перших тактів досить не своя) а відтак не виясненим тактом $\frac{6}{8}$ в *Andante*, а ще менше виправданими модуляціями в *b-moll*, *es-moll* і т. д. та зміною тактовою в $\frac{3}{4}$ і знов в $\frac{4}{4}$. В цілій роботі видно великий закрій, та до так немужикального вірша як отсей д. Корженка (з його п'ятстоповими трохеями щей з відбиткою

а відтак від слів „за народ“ з якимто конільомератом чистих анапестів

і анапестів з ямбами і знов трохеїв справді шкода було праці д. Ярославенка.

Перша підстава доброї музики та співності в хорі єсть музикальний стих! Тому вказаним єсть всякому композиторови поскандувати собі найперше даний вірш, поділити його на відповідні гадкам періоди, розложити собі плян композиційний, а відтак дати ся пірвати почуванню поета і тонами виспівати те, чого мистецьке слово поета вже не в силі висказати, що лишь музик композитор може віддати! Інакше вийде все — не конче вдачна — латанина!

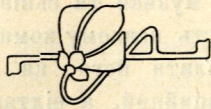
— Зовсім аналогічно має ся річ і з композицією Д. Січинського „Над гори до хмар“ і віршом В. Пачовського, в котрім годі рівномірного числа складів дочислити ся. — В сій послідній композиції дасть ся ще і се закинути, що фортепян своїм тріольовим розкладом в ритміці прямо перешкаджає хорови, щоби его клич: „Соколи позір! нас кличе Богдан!“ не вийшов ядерно, але замазано, протяжно...

— Мило вражає композиція Людкевича до слів Шевченка: „Закувала зазуленька“ де композитор для змалювання смутку дівчини — самітниць послужив ся мотивом народної „Сирітки“, приновивши їй вдачно хоч подекуди в претенсiональній гармонізації до слів Кобзаря. Лишь мабуть через недогляд коректи попали ся межі иньшими ось такі дивовижі: по укінченню пісні стоїть астеріск а в дописі сказано: Да саро mormorando! А що в пісні не подано доки (нема fine), то виходить, що ся пісня прямо безконечна! Тай само mormorando (по нашому — шепотом, ворчаньом — мов вода журчить) зближене в музиці до tremolo, справді не вказує ясно на спосіб виконання пісні в хорі.

— Відновлена, чи перероблена композиція М. Копка „Мій край — мій рай“ (чому так, коли у поета стих сей зазначений: „До Руси“?!) випала справді дивно! Оно справді добре часами що наші співачки Боявісти незвичайно консервативні, та що „Мій край“ співачуть все ще на старий лад, бо по давньому та композиція має і більше темпераменту і таки співнійша, чим она вийшла в переробленю.

Колиж возьме ся на увагу велику заподадливість Редакції „Наших звуків“ загально добрий вибір композиторів і композицій старане укладчика д. Ярослава Вінчковського около зовнішньої форми випусків, чисте липське видане і передовсім незвичайну дешевість за таку скількість матеріялу, то дивно оно виходить, що за кілька літ що й но три випуски побачили денне світло, а четвертий десь аж тепер готовить ся... Може би так наші Бояни та і поодинокі „співоблюбіви“ інтересували ся більше „Нашими звуками“ а наші композитори скористали я видання, та наховали своїх Петазів до скорішого ходу, до дальшої висшої мети, щоби

„Наші звуки“ опинили ся з сльідуючим роком бодай на 10. випуску та стали розсадником нового життя серед Боянських сьпівацьких дружин.
(Далі буде).

Степан Гарнецький.

Sonata appassionata.

Ак сумно ти грає в той вечер розлуки,
Ак жалко твій сьпів ніс ся в даль,
Ненає заклати хотів в свої звуки
Весь біль мого серця і жаль...

Ридали всі струни, акорди стогнали
І серце скиміло в грудях;
Душа виривалась і руки дрожали
І сльози перлились в очах.

Ак дико твоєї гри плинули звуки,
Мов море розбурханих фаль,
І рвали з собою все горе розлуки
Всю тугу і смуток і жаль...

Д В І Р О Б О Т И.

При порівнянню наших здобутків на поли економічним і політичним, зі здобутками на поли культурним — а навіть в продукції загально артистичній, часто приходять у нас люди на підставі поверховних обсервацій і фальшивих зіставлень до неправдивих висновків, що наша суспільність кладе за велику вагу на роботу культурну і занадто абсорбує свої сили в тім напрямі на некористь праці економічної і політичної. Погляди того рода виголошувано в нашій прасі уже нераз, в різних формах і з ріжним темпераментом, а все з пересторогою, що не туди доросла до народнього щастя. Чи справді так? Чи можна дорікати, що ростина видає за багато цвіт?у?

Над сими питаннями застановимо ся на хвилинку.

Справді, се треба признати, що як на галицькій Україні, так і на російській, що пятий чоловік, то літерат, що десятий, то учений; і справді нігде на сьвіті нема так фатальної пропорції між читаючими а пишущими, як у нас. Треба признати що пера ніде до такої міри не надуживають як у нас! Но чи в політичнім житю інакше? Тут-же можна на кождім кроці ствердити, що заледво що десятий або двацятий не займає ся політикою, або оплаканим економічним станом усіх наших суспільних верстов. Тут, як не агітатор, то популяризатор, як не опозиціоніст, то опортуніст, або угодовець; майже нема людини, що немалаби політичних плянів, як не на тепер, то на будуче, не знайде ся може чоловік, який не промовлявби десь колись в якійсь важній патріотичній справі. А однак — признати треба — культурна робота більше поступає наперед як політична і більше кидає ся в очи. Річ проста: сили на сім боці ліпші, енергія більша, тим і результати поважніші. Правда, політичні удачі помагають культурним змаганням, але рівнож і се правда, що початок національного руху дала штука (література), а не якийсь економічний або політичний подвиг; а навіть сили, що працюють нині на всіх місцях національної ниви, приєднали нам не політики, а літерати — ониж нам дали перевагу над галицькими москвофілами, навіть як політичній масі. Як який закид можна робити, то треба змівши з другого боку, сказати, що наша умілість і енергія проявила ся за мало на економічнім і політичнім поли в порівнянню навіть із невеликою працею і з невеликими здобутками на поли культурнім.

Отсих кілька гадок насунуло ся нам під перо, коли приходится ся познакомити нашу громаду з новими гістьми культурної назви, а то з „Товариством Прихильників української літератури, науки і штуки“ і з нашим „Артистичним Вістником“. Що до їх завдач на поли штуки, то Товариство буде своїми публікаціями познайомлювати цивілізований сьвіт із продуктами української, передовсім народної артистичної творчости, а „Артистичний Вістник“ буде головню популяризувати серед нашої суспіль-

ности се, що витворено в Європі. Дома будуть сі цивілізаційні чинники прикладати руки до сформованя тієї фізіономії, яка тепер заледви зачинає виринати з грубої брили, а виразно скристалізує ся може вже в недалекій будучности — до формованя української штуки. Коли сі нові гості хоч у части виповнять свою завдачу, і наша громада почує легіт не знаного її до тепер вітру з запашних лугів, на певно не скаже, що за багато цвіту, а бажатиме його більше.

Відновленє ягайлонської каплиці на Вавели.

□ □ □

Хто оглядав катедру на Вавели у Кракові, не міг не завважати там одної каплиці, покритої фресками, які вирізняють ся своїм характером із усіх творів штуки, нагромаджених у стариннім храмі. Ідучи головною навою від вівтаря помічає там Русин на право від входу в невеликій каплиці мальованя, до яких він у себе привик, але віколи не сподівався ся найти їх в польськім храмі аж у Кракові. Се старинні фрески в візантійськім стилі. Малювали їх руські малярі-монахи ще за панованя Ягайлонів у Польщі. Каплиця називає ся тепер ягайлонською або

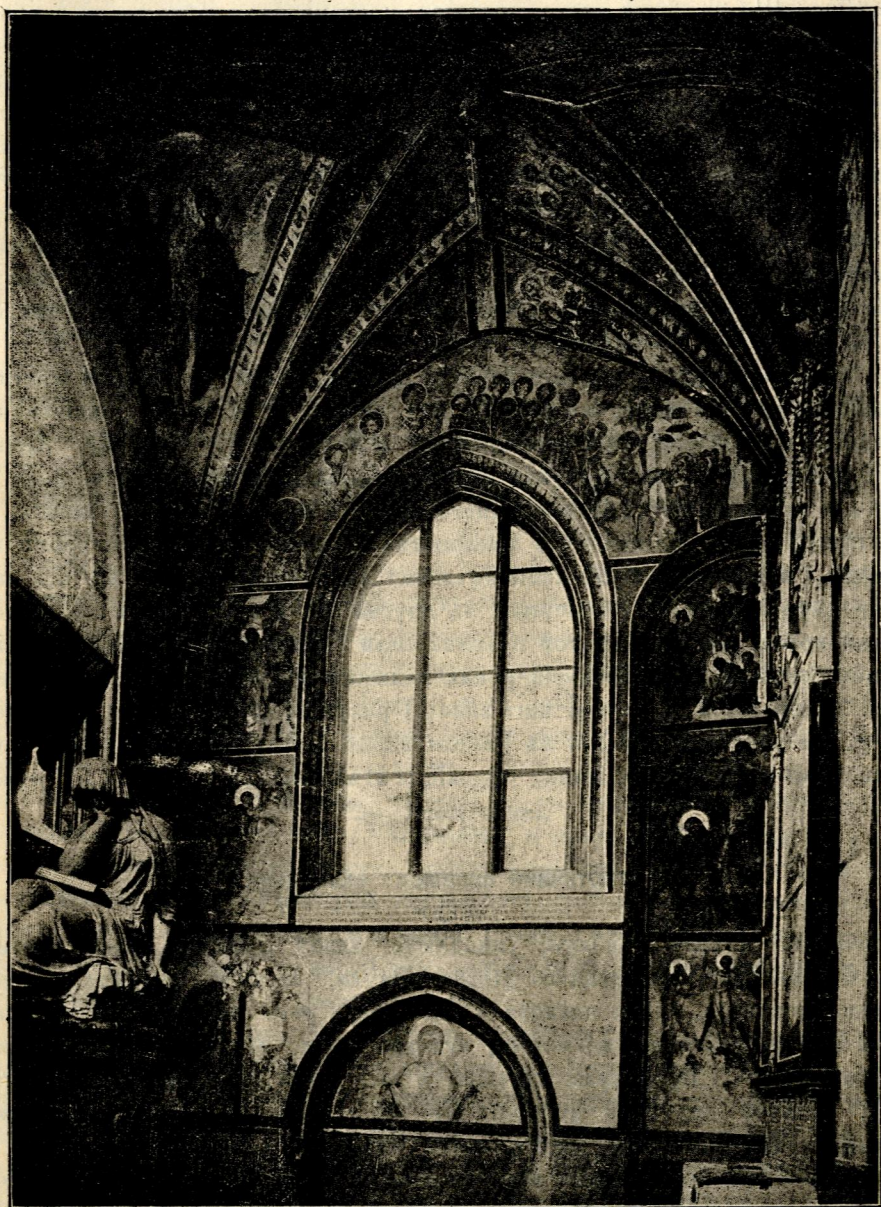

ЮЛІАН МАКАРЕВИЧ.

руською і числить ся до найгарніших і найдорогоцінніших скарбів, які містять ся в мурах Вавеля. Історія руськості давна на Вавели, а привіз її сюди король Ягайло. Він, вихований серед візантійських храмів та взагалі серед візантійсько-руської цивілізації, а підлягаючи ще при тім ціле своє житє впливови матери, не міг погодити ся з чужими собі обставинами, чужою культурою і штукою. Тому-то будучи навіть польським королем, жив в оточеню майже виключно руським, говорив тільки по руськи, спеціально-же любив подорожувати в товаристві руських боярів і руських теорбаністів. Не могла його задоволити і польська штука плясти-

чна, яку він найшов у своїй другій вітчизні; тому постарав ся, щоби заступити її своєю рідною. І так коло 1390 р. спровадив він з Вільна руських малярів-монахів і казав їм намалювати у візантійськім стилі свої спальні. Монахи були мабуть першоразними артистами, бо — як знаємо з літописних записок — приїхали вони з власною прислугою; подавано

Їм на стіл біле вино, червоні фіґи, мікдали, родзинки і риж; оплачувано їх утримане з королівської каси, а коли відїздили, дістали всі одинайцять по коневі і теплій шубі, не вчисляючи винагородження в золоті.

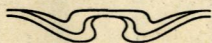

ФРАГМЕНТ ЯГАЙЛОНСЬКОЇ КАПЛИЦІ НА ВАВЕЛІ.

На жаль із мальовил тих артистів не зістало сліду на Вавели — руський тон одначе тревав там довше як жите Ягайла. Королівська жін-

ка Софія (четверта з ряду) була також Русинка і також не хотіла піддати ся впливам польського оточення та західній культурі, а через свій вплив на синів забезпечила вже вона пановане руськості на Вавелі і на пізнійше. Ще за життя свого чоловіка постановила побудувати з обох боків порталу катедри дві каплиці, а її плян виконав Казимир Ягайлончик, або ще за останніх днів матери, або в перших літах по її смерті. І так повстали дві каплиці: королевої Софії і „świętokrzyska“, названа також каплицею ягайлонською або руською. Щоби задержати чистий візантійський стиль, покликано знов малярів із Руси і передано їм роботи в 1470 р. З малювал руських артистів не зістало в каплиці королевої Софії нічого, усе знищило ся в 18. віці — за те до наших часів дійшли фрески каплиці ягайлонської, хоча уже перемальовані в пізнійших часах. При відновленю катедри постановила археологічна комісія привести їх на скільки можна до первісного стану.

Завдачу стерти пізнійшу верству красок, очистити первісні фрески і доповнити ушкоджені місця передано одному з польських львівських малярів, а то Юліянови Макаревичови, з роду також Русини. Артистичну кар'єру зачав він у нас перед 20 роками, отже за часів, коли у нас для талановитого і інтелігентного артиста не було ніякого заняття, а що гірше, навіть відповідного товариства. З причин хиб нашої громади, а може і з причин деяких індивідуальних прикмет відбив ся він від нашого життя цілковито і перейшов на другий бік. У нас знаний є сей знаменитий артист як реставратор старинностей і знаменитий рисовник типів нашого селянства. В останніх роках малював він станіславівську катедру. Талан Ю. Макаровича, його знаня і розумінє візантійщини дає запоруку, що робота в катедрі на Вавели вийде світло. В ілюстраціях подаємо його портрет і фрагмент фресків із ягайлонської каплиці. *І. Труш.*

Артистичний орнамент окладинки.

□ □ □

Добродій Микола Грабчук, накидаючи нашій публіці збірку поезій Сильвестра Яричевського „Пестрі Звуки,“ просить як видавець сеї книжки покупців, щоби висловили свій осуд сего люкеусового видання, а за ласкаві уваги що до форми, зглядно що до верхнього вигляду сеї книжки обіцяє „бути дуже вдячним і такі уваги оголосити потім в газеті.“ Я хочу виручити добродія Гр. що до висказів моїх уваг, а може й виратувати його від евентуальних клопотів, і напечатаю їх сам, із огляду на сей симпатичний факт, що артистичне орнаментоване книжковувійшло у нас в моду, та стало через те справою живою, актуальною і як раз підходячою під книжку артистичного журналу. Заки прийду до уваг артистично-критичної натури, попрошу читача, щоби не взяв мені за зле хвильового відступлення від повзятої гадки і висловлення кількох

уваг, які все і всюди є на місці, як гадки про звичайні, у сюди при-
нятї форми чемности і приличности та примітивні правила льотіки.

Передовсім д. Грабчук не властитель, ані редактор якоїбудь газети
щоби міг сповнити свою обіцянку оголосити всякі уваги в газеті. Всякий
повинен обіцяти лиш те, що в сфері його сил. Дальше: видавець передає
книжку громаді в преконаню, що нікому не повинно й на думку прийти
її відіслати назад, мотивуючи свої претенсії тим, „що всяке здержуване
книжки без заплати за неї вважати ся повинно гріхом проти літературно
видавничого руху нашої Вітчизни...“ „тими більше, що частина доходу
з розпродажи сеї книжки призначена на будову русько-народного (укра-
їнсько народного, хотів автор мабуть сказати) театру у Львові і на на-
родний фонд.“ Коли видавець призначає якусь частину доходу взагалї
на якусь ціль, то треба все і всюди сказати яку частину, бо читач може
подумати собі не безпідставно навіть — 20 сотиків. Звичайно в таких
випадках подають певний процент чистого доходу розпродажі. Тут ша-
новний видавець повинен знати, що народний фонд без означеня місця,
чоловіка або товариства, де він, є для читача справді інституцією наро-
дною, але літаючою десь у повітрі. Коли д. Грабчук має на думці — припускаю
— народний фонд Народного Комітету у Львові, то повинен знати, що сей
фонд, яка гарна й не була би його ціль, як гарно він і не був би ад-
міністрований — не є національною інституцією у тім розуміню, як се
бере автор запросин, він є собі звичайним партійним фондом, як фонди
партії радикальної, соціально-демократичної, новоерської і т. п. Так
і вступна акція до будови нашого народного театру, коли візьмемо го-
ловно на увагу комітет до будови того театру — се, на мій погляд:
не акція національна, а в значній частині приватне підприємство. Коли
візьмемо на увагу 300.000 ухвалених соймом на будову галицько русь-
кого (не національно-українського) театру, то прийняте сих грошей в те-
перішних умовах віддасть підприємство в руки виділу краюго і на-
місництва. Се вже цілком не національна адміністрація! При чім же тут
запевнюване добродія Грабчука, що покупці „роблять національне діло?“
От сих кілька уваг виповів я в намірі і надїї спровадити рекламу кни-
жок на иньшу дорогу і запобігти, щоби подібні безтактности не по-
вторювали ся більше. А тепер до річи.

Я признаю в поваї, що видавець потрудив ся, аби окладинка книж-
ки вийшла як найгарнійша, відповідаючи естетичним вимогам навіть най-
новішої доби; та заразом і висловляю своє переконанє, що його труд
пішов на марне і орнаментика окладинки в високій мірі несмачна. Рисунок
на окладинці, може навіть більше як ілюстрація до тексту в книжці, коли
не є чистою орнаментикою ліній без змісту, яка достроює ся звичайно до
всякого змісту — мусить конечно відповідати: змістови книжки, головному
його настроєви, загальному характерови твору або загальному характе-
рови творчости автора, бо інакше вийде дісгармонія між твором самим, а тим,

що зміст заповідає, чи її зверхнім виглядом. І так окладинка з рисунком, що представляє Афродиту або кокетливу Парижанку не відповідала би такому творови, як „Тарас Бульба“ Гоголя; так само хоч як інтересно нарисована наприклад гієна, була би невідповідним, але комічним мотивом до поезій Яричевського. Льоїка вимагає того, щоби орнамент окладинки був своєю суттю і формою відповідний до змісту книжки, а се при більших аспірациях, справа часто навіть задля великого грошового накладу не легка, тим паче, що тут треба винайти відповідного, спеціально в тім напрямі вишколеного артиста. В наших обставинах мало коли можна собі дозволити на такий люксус. Треба обмежити ся звичайним простим орнаментом, що не займає багато місця.

Характер орнаментики на „Пестрих Звуках“ досить егзотичний: є тут якийсь вахляроватий, неначе єгипетський цвіт; на красвиді видніють лаврові дерева, великанські цвіти стелять ся по землі, а даліше море і скали. Сказав би хто на підставі рисунка, що в книжці сьпіває поет про красу Сорента, Сицилії, або якої ще дальшої країни і що з якогось сонета вирине мелянхолійна Сулейка, або Фатма чорноока — а тут читаєш:

Люд голодний, тихий, бідний,
цар далеко, Бог високо,
нас деруть брати хрещені —

або даліше в „Модерній балаяді“

Дон Педро (звичайний наш руський Петро)

Побачив дівчину хорошу як рожа.

Приємна несподіванка, але ніхто не числив на таке зі вступної ілюстрації на окладинці.

Не лиш зміст, але й зааранжоване орнаменту вийшло на сій книжці не гарно. Разить: перетяжене поля написами, стилізованим красвидом, який відкись узяв ся на покручених ломаках і орнаментикою, доданою до красвида в роді рам. Приглянути ся ближше, кидає ся в очи неестетичне, чи не льоїчне повязанє усіх мотивів як зі собою, так і з полем окладинки. Коли переплетник був би помістив на книжці в горі лиш три темні листочки, що там намічені, без каблуккових лівій, а під сподом додав напис: Сильвестер Яричевський, — Пестрі Звуки — був би зверхній вигляд книжки виграв на тім багато, презентував би ся бодай прилично. Укїсних написей треба все уникати, а класти їх горизонтально на окладинці.

(Далі буде.)

О Г Л Я Д.

Музика.

* По причині Ювілея відбув ся у Львові 24. падолиста, а в Станиславові 22. грудня великий ду-

ховний концерт і то, як денна преса звїщала — дуже величаво. Програми обох тих духовних концертів, як не менше програми

слідуючих концертів боянських в Стрию і в Чернівцях і їх уклад заслугують в де чому на більше освітлене з боку критичного, тому лишмо се до слідуючих чисел „Артистичного Вісника“.

—т—

* В грудні появил ся особний передрук розправи о. П. Бажанського: „Ціха і будова стародавньої муз. гармонії“, написаної для „Дяківського гласа“ і заміщеної там же в останніх числах минулого року. Мабудь велика посуха панує в „Дяківск. гласі“ на відповідаючі його читачам статі, коли взяли ся друкувати того рода теоретичну та шей таким научним способом писану розправу, як ся о. Бажанського. На разі мабудь добреби було в „Дяк. гласі“ ошибку друкарську справити, що „давний композитор папи“ не називає ся „Porusin“, а „Pegosi“, та що він зовсім, не так „давний“, бо назначений що й на 1899. р. не композитором, а директором Сикстинської капелі, а як борба послідних лїт між церковними пуристами що до співу поучає, далеко йому еще в строгім церковнім стилю до свого майстра Habert'a, у котрого в Ратисбоні учив ся.

—т—

* Довго заповіданий „Музичний календар“ на 1905. рік з „Музичним Альманахом на р. 1904“. появил ся і, як видавець оповістив в часописах, зістав розісланий. Ціна сего календаря не стоїть справді в ніякій пропорції до його обсягу і поміщеного матеріалу (школа тільки, що в Альманаху лишили ся всі старі похибки друкарські, та що навіть не подано їх особно для поправок кому би подобало ся!). Цікаво знати, чи по при сего річної своїй дедикації „Музичний календар“ знайде добровільних купців?... —т—

* Звісний музичний критик проф. Герман La Roche (на котрого по-

кликує ся о. Бажанський в своїй „Ритміці“ против Лисенка), помер в Петербурзі сего року. Його найважнійша праця є: „Ілїнка і його значіне в історії російської музики“.

—ч—

* Нові опери: В Петербурзі виставлено 16. жовтня м. р. нову оперу звісного московського композитора. Рімського-Корсакова „Пан Воєвода“ (історична опера в 4 актах, лібретто Тюменева). — В Варшаві виставлено в перве драму музичну в 2 актах Романа Статковського: „Філеніс“, нагороджену в Лондоні. Тогож композитора нову оперу: „Марія“ (на основі поеми Мальчевського) нагородила фільгармонія варшавська на своїм конкурсі. — Нову оперу Leoncavallo'a „Роланд берлінський“, до котрої лібретто написав теперішній німецький цісар, відіграно 13. грудня м. р. в надвірній опері в Берліні.

—ч—

* Около великого посту вибирає ся в Галичину один з лучших кобзарів з України, добрий співак історичних дум. Приїде він сюда враз з прехорошим інтерпретатором лисенківських пісень, щоби по наших головїйших боянських осідках дати по одному концертові. Тоу гіпєе розпочало би ся може в Тернополі, а йшли би на Львів, Перемишль, Самбір, Стрий, Станиславів, Коломию до Черновець. Буде се для любителів історичних дум в їх оригінальнім відпродукуваню, як і для приклонників музи Лисенка велика духовна сместа. Треба тільки, щоби наші Бояни ладнали ся вже за здалегід з своєю програмою концертною, в котрій знайшли би приміщенє продукції наших гостей з України. Справою тою заняв ся живо нестружений директор висп. муз. Інститута, радник Н. Вахнянин, то можна і надіяти ся єї як найкращого переведеня.

—т—

* Незвичайно мило читало ся справоздане з загальних зборів „Бояна львівського“ та уконституоване ся кружків: оперового, оркестрального і т. д., як не менше і попис оперового кружка на виставі *Чорноморців*. Інтересно було би почути і про другі дружини боянські, чи вже пр. вписали ся в члени *Союза співачких і музичних товариств*, чи живуть они ще, чи доживають... Дуже пожадані були би вірні справоздання від всіх наших Боянів і кружків музичних! —т—

Театр.

* В театрі д. Губчака виставлено сего року оперу Smetan'и: „*Prodana nevesta*“ при помочи тенора д. Гаска зовсім удачно. Менше щасливою під взглядом технічним (бо про музичне випровадження можуть артисти сьміло сказати: *Plus non possumus!*) була вистава Mascagni'oro: *Cavalleria rusticana*. Недостачі ті більше режисерської натури при запобігливості управи театру легко буде усунути. — За тееж вистави Їоркого: *Мищани* і *На дні* були дуже добрі, а передовсім в послідній штуці, оминувши слабше випавші маркованя босяцкої фільзофії, проявили наші артисти дуже много веризму. — Подивляти треба було виставлену драму (мабуть автором(?) не відповідно охрещену: комедією в 4 діях!) Карпенка-Карого *Хазяїн* (чомусь по польськи „*Szlagun*“!?) Виходить, що перзонал, коли знайде собі підходячу

штуку, з'уміє відтворити типи. Видко у наших артистів по при їх самоудстві велику інтуїцію артистичну; шкода дуже, що у нас нема школи для доморослих Lewinsky'х і Kainz'ів. —т—

Штуки плястичні.

* Дня 15. січня с. р. буде отворена в сальові Лятура на площі св. Духа у Львові, заходом Товариства прихильників української літератури, науки і штуки „Українська артистична вистава“ а то: образів українських артистів, плахт, українських килимів і гуцульської різьби на дереві. Вистава ме тревати до 1. марта с. р. —т—

* Виділ товариства прихильників української літератури, науки і штуки іменував Івана Нечуя Левицького, при нагоді ювілея його 35 літньої літературної діяльності членом тогож товариства. —ш—

* Літературно артистичне товариство у Києві отворило виставу картин і різьб провінціональних артистів, що живуть на Україні. —ш—

* Дня 31. грудня 1904. р. кінчить ся в Кракові ювілейна вистава пятидесятилітньої діяльності тамошнього товариства приятелів sztuk красних. —ш—

* На виставі товариства „*Związek artystów polskich we Lwowie*“ виставив Іван Труш 3 малі картинки. Се товариство заповіло первістно: „виставу артистів львівських“. —ш—

Наші артистичні додатки. З музики подаємо 2 коляди о найбільше визначнім мелодийнім укладі, з котрих перша згармонізована в строгім церковнім стилю; П. Чайківського „Ранню молитву“, перероблену для гармонії або фортепяну; в кінці кілька характеристичних народних пісень. — З арт. ілюстрації подаємо світлодрук з порт. кісти Івана Труша.

За редакцію відвічає: ОЛЕКСАНДЕР БЕРЕЖНИЦЬКИЙ, у Львові ул. Длугоша 33. Співредактори: для музики: СТАН. ЛЮДКЕВИЧ в Перемишлі, Владиче ч. 20; для шгук плястичних: ІВАН ТРУШ у Львові, ул. Чарнецького ч. 26, — куди належить з відповідними дописями і додатками звертати ся. □ □ Замовляти, уплачувати і інсерувати можна тільки в Адміністрації „Артистичного вістника“ у Львові, ул. Вірменська ч. 2. І. поверх. □ □ Друкує ся в „Друкарни уділовій в Перемишлі“ □ □ під зарядом І. Лавора.

Музичний Додаток

до

„АРТИСТИЧНОГО ВІСНИКА“

за рік

1905.

Исследования

и

Географическо-экономический

и

1905

С. 1-10

БОГ ПРЕДВІЧНИЙ НАРОДИНЬ СЯ

(напів з Тернопільщини).

гарм. Садовський 1904.

Largo

Тенори
Мужеский хор
Баси

p Бог пред - ві - чний на - ро - див ся

mf прий - шов днесь із не - бес, щоб спа - сти

p люд свій весь і с - ті - шив ся.

БОГ ПРЕДВІЧНИЙ ВІРОДНЕ ЄМ.

(напів той сам)

гарм. Садовський 1904.

Сопран

Альт

Тенор

Бас

Largo

p

p

Бог пред - ві - чний на - ро - див єм

mf

mf

прийшов днесь із не - - бес щоб спа - сти

люди свій весь і з - ті - шив єм.

НОВА РАДІСТЬ СТАЛА

(напів з Ярославщини).

гарм. Людкевич 1904.

Andante

Сопр
Алт
Тенор
Бас

p

Но - ва ра-дість ста - ла, іа - ка не - бс-

p f

ва - ла, на д кер - те - пом зькі - зда іа - сна

p f

dimin.

сзкі - тс см з'м - ки - ла *p* на д кер - те - пом

dimin. *p*

poco sost.

СЪБІ-ЗЛА ІА - ЄНА СЪБІ - ТЪ СЛА З'А - ВН - ЛА.

poco sost.

РАЙНА МОЛИТВА.

Andantino

П. Чайковський оп. 39.

Harmonium
 ossia
 Piano

p

mf

p *cre - scen - do* *f*

decr. *mf*

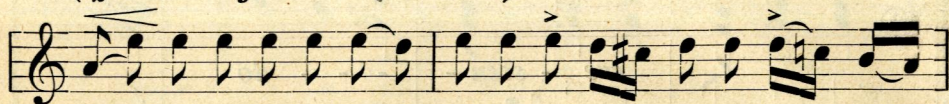
decr.

pp

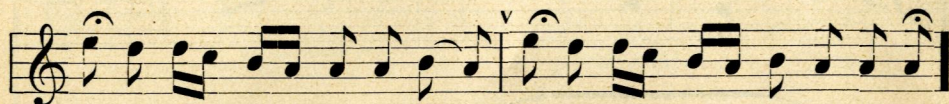

Пісні жовнярські*)

(*Quasi allegretto — parlando*)

Ві-тер ві-е, тра-ва шумить, ві тер ві - є, тра ва шу - мить

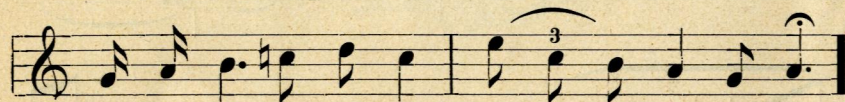

а в тій тра - ві жовняр лежить, а в тій тра - ві жовняр лежить.

(*Andante moderato*)

Як я ма - ши - ру - вав о - тець на мя зо - вав:

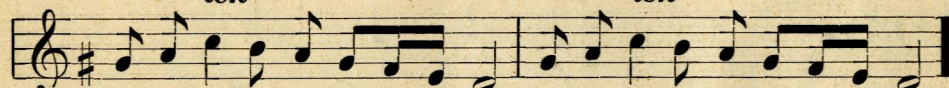

вер - ни ся мій си - ну, бо я тя ви - хо - вав.

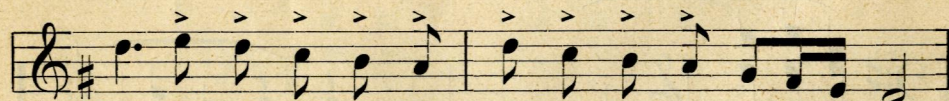
(*Grave — parlando*)

ten

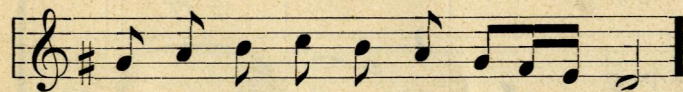
ten

Я в кватиронь - ці си - - джу я в кватироньку гля - - джу

до тем - но - ї но - чі че - рез чор - ні о - - - чі

з буй ним ві-тром на роз - мо - - ві.

*) Виключна власність „Товариства ім. Шевченка“.

THE
OFFICE OF THE
SECRETARY OF THE
NAVY
WASHINGTON, D. C.
JANUARY 1, 1900

TO THE
HONORABLE
MEMBERS OF THE
NAVY
DEPARTMENT
WASHINGTON, D. C.

THE
OFFICE OF THE
SECRETARY OF THE
NAVY
WASHINGTON, D. C.

СОКІЛСЬКИЙ
БАЗАР
посередничит
у всіх купецьких справах

СОКІЛСЬКИЙ
БАЗАР
полагоджує задоволення
на провінцію оборотно.

Позір!

„СОКІЛСЬКИЙ БАЗАР“

ул. Руська ч. 1. ріг ул. Бляхарської

перша українська торгівля приборів
до писання, рисовання і мальовання

поручає:

Вп. Суспільности, а передовсім Вп. Учителству,
Духовенству, Хв. українським фінансовим Інституціям,
Торговцям і Крамницям свій склад паперу, оловців, пер,
зошитів, фарб, лівій, галантийних річей з гербом як:
спинки, шпильки, берльони, брошки, мошонки на гроші,
папіросницю дальше гердани виробу з глини (майоліка) ве-
ликий склад альбумів, памятників, вишиваних краваток,
торбинок, нащитників, налистників, багатий вибір пере-
писних листків, візитівок, льосів фантової льотерні Сокола;
видавництва: „Марш соколів“ на фортеп'я і на хор,
„Наші Звуки“ І. II. і III. випуск. Головний склад тутос
і паперців „Зоря“, народних марок, комісовий склад всіх
наших виробів домашнього промислу, і т. д. і т. д.

Родимці купуйте лиш

**В СОКІЛСЬКОМУ
БАЗАРІ.**

Сокилський Базар
приймає замовлення на
дипломи, візитівки
і т. д.

Сокилський Базар
приймає замовлення на
портрети
за підсиленням фото-
графії і за-
дачу

КНИГАРНЯ

наукового Товариства ім. Шевченка
у Львові — (ул. Чарнецького ч. 26)

має на складі між иньшими отсі книжки:

Руська історична бібліотека :

Т. I. С. Качала — Коротка історія Руси	3 — К
Т. II. М. Костомаров — Дві руські народности, Федеративні засновини, Нарис народної історії	4 00 "
Т. III. і IV. Д. Іловайський — Княжий період України - Руси	6 80 "
Т. V. М. Смирнов, М. Данкевич, І. Шараневич — Монографії до історії України Руси	3 00 "
Т. VI. Антонович В. і Іловайський Д. — Історія великого князівства литовського	3 20 "
Т. VII. Іван Линищечко — Суспільні верстви Галицької Руси XIV — XV в.	3 20 "
Т. VIII. Розвідки про церковні відносини на Україні - Руси XVI — XVIII вв.	2 00 "
Т. IX — XII. М. Костомаров — Богдан Хмельницький	12 80 "
Т. XIII. Гетьмановане Виговського і Ю. Хмельницького	3 20 "
Т. XIV — XIV. М. Костомаров Руїна	8 40 "
Т. XVII — XIII. М. Костомаров — Мазепа, і Мазепинці, В. Антонович Останні часи Коваччини по Правобережжі	3 60 "
Т. XIX. Розвідки про народні руха на Україні - Руси в XVIII в.	3 60 "
Т. Шухевич — Начерк Козітвіщини	3 60 "
Т. XXI. і XX. Розвідки про селянство на Україні Руси в XV XVIII ст.	5 00 "
Т. XXIII. Розвідки про міста і міщанство	7 50 "
Грушевський М. Історія України т. I. вид. 2 брошурована	8 50 і 10 00 "
" " Історія України Руси т. II. в друку	6 40 "
" " Історія України Руси т. III. брош. 6 К в оправі	5 80 "
" " " " т. IV " 4 50 в оправі	11 00 "
Шухевич В. Гуцульщина т. I. і II. разом оправні	13 00 "
" " Гуцульщина т. III. і IV	8 20 "
Колісний О. — Тарас Шевченко хроніка його життя т. I. і II. разом оправні	4 00 "
Драгоманов М. — Розвідки про українську народну словесність і письменство т. I. 3 К т. II	7 20 "
Федькович О. Твори т. I. брош. 6 К остр.	5 20 "
" " " " II " 4 " "	4 20 "
" " " " IV " 3 " "	7 00 "
Левицький К. Німецько-руський правничий словар опр.	16 00 "
Огоновський О. — Історія руської літератури т. II, III і IV	1 00 "
Дрепер — Павлик М. Історія боротьби між релігією і наукою 2 виданя	3 00 "
Чаїченко — Твори т. I, II і III	0 60 К
Говоль Н. — Тарас Бульба, повість	1 80 "
Левицький І. Над Чорним морем повість	1 60 "
" " Микола Джеря	3 00 "
" " Притчі	

ИП 22.254
1905

Ф $\frac{VIII}{A-863}$

8177

БІБЛІОТЕКА
НАУКОВОГО ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА.

8177